

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.22.039/2015/6.

A tanács tagjai: . Harter Mária a tanács elnöke
. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
. Varga Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Zudor Mónika Csilla ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Varga Márta ügyvéd

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Környéki Törvényszék
5.Pf.20.531/2015/6.

Az elsőfokú bíróság neve és határozata száma:
áckevei Járásbíróság
15.P.22.171/2014/3.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy felhívásra fizessen meg az államnak 2.747.600 forint (kétmillió-hétszáznegyvenhétezer-hatszáz) forint feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes mint lízingbe adó, valamint a perben nem álló V. Kft. (a továbbiakban: V. Kft.) mint lízingbe vevő között több zárt végű pénzügyi lízingszerződés jött létre. A lízingszerződésekből eredő, a V. Kft.-t terhelő kötelezettségek teljesítéséért a felperes készfizető kezességet vállalt. A V. Kft. és a felperes közjegyzői okiratba foglaltan elismerték a lízingszerződések és a készfizető kezességvállalás létrejöttét, a teljesítésre egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek. Az alperes a

lízingszerződéseket közjegyzői okiratba foglaltan azonnali hatállyal felmondta, a felmondást a V. Kft.-vel és a felperessel 2011. április 8-án, illetve 2011. november 11-én közölte.

A V. Kft.-vel szemben a bíróság 2011. november 24-én csődeljárást rendelt el, amelyben az alperes 176.176.441 forint hitelezői igényt jelentett be. A V. Kft. vagyonfelügyelője az alperes igényéből 132.428.303 forint összeget „vitatott biztosított”, 43.748.138 forint összeget „elismert biztosított” követelésként igazolt vissza. A vagyonfelügyelő tájékoztatta az alperest, hogy a besorolás ellen 5 munkanapon belül észrevételt terjeszthet elő, a nyilvántartásba vett vitatott követelés esetében perindítási kötelezettsége van, és az egyezségkötés során csak arra a vitatott követelésre képezhet tartalékot, amely esetében az alperes igazolja a perindítást.

Az alperes 2012. január 2-án a vagyonfelügyelőhöz és a bírósághoz kifogás elnevezésű beadványt nyújtott be. A vagyonfelügyelőhöz intézett beadványában sérelmezte, hogy a vagyonfelügyelő közokiratba foglalt követelést is vitatottként igazolta vissza, kérve, hogy a vagyonfelügyelő a teljes követelést nem vitatottként és biztosítottként igazolja vissza; a bíróságtól pedig azt kérte, hogy kötelezze a vagyonfelügyelőt a teljes követelés „nem vitatottként” besorolására. A vagyonfelügyelő nem nyilatkozott, a bíróság pedig az alperes kifogását mint idő előttit elutasította.

A csődeljárásban a hitelezők 2012. január 5-én csődegyezséget kötöttek, amely a biztosított hitelezők benyújtott és a vagyonfelügyelő által elfogadott tőkekövetelésére vonatkozott, a tőke járulékait a hitelezők elengedték. A csődegyezés kiterjedt azokra az egyezségkötésre jogosult hitelezőkre is, akik az egyezséghez nem járultak hozzá, vagy szabályszerű értesítésük ellenére az egyezés megkötésében nem vettek részt, továbbá azokra is, amelyek vitatott követelésére a bíróság tartalék képzését rendelte el.

Az alperes 2012. január 23-án kelt kérelmében a vagyonfelügyelőhöz benyújtott kifogással összefüggésben kérte a bíróságot, kötelezze a vagyonfelügyelőt azonnali válaszadásra. A vagyonfelügyelő 2012. január 30-án kelt beadványában tájékoztatta a bíróságot, hogy az alperes beadványa kifogásként nem értelmezhető.

A csődegyezséget a Budapest Környéki Törvényszék 5.Cspk.13-2011-000012/24. számú, 2012. január 25-én meghozott végzésével jóváhagyta és a csődeljárást befejezetté nyilvánította. A Fővárosi Ítéltábla 12.Cspkf.43.418/2012/3. számú végzésével a Budapest Környéki Törvényszék 24. sorszámú végzését megváltoztatta, a jóváhagyást megtagadta, a csődeljárást megszüntette. A Budapest Környéki Törvényszék 2012. április 17-én közzétett 5.Fpk.13-12-000859/9. számú végzésével a V. Kft. felszámolását elrendelte. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2012. május 31-én Gf.X.30.127/2012/9. számú végzésével a Fővárosi Ítéltábla 12.Cspkf.43.418/2012/3. számú végzését hatályon kívül helyezte és a Budapest Környéki Törvényszék csődegyezséget jóváhagyó végzését

helybenhagyta. A törvényszék 5.Fpk.13-12-000859/12. számú végzésével közzétette, hogy az 5.Fpk.13-12-000859/9. számú végzését visszavonja.

Az alperes kérelmére a közjegyző közjegyzői okirat záradékolásával 2012. május 3-án az eszközértékesítést követően fennmaradt 49.119.866 forint lízingdíj megfizetése iránt végrehajtást rendelt el a felperes ellen.

A V. Kft. az elismert követelésre 2012. augusztus 2-án a csődegyezségben foglaltak szerint 8.490.015 forintot teljesített.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében az ellene indult végrehajtás megszüntetését kérte a Pp. 369.§ b) és c) pontjaiban foglaltak alapján. Álláspontja szerint a követelt összegből 21.693.691 forint teljesítés folytán megszűnt, a fennmaradó 27.426.174 forint követelés esetében a V. Kft. a teljesítésre halasztást kapott és ennek időtartama még nem járt le.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [3] Az elsőfokú bíróság ítéletével a végrehajtást 27.426.175 forintra korlátozta, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét, fellebbezett részét pedig helybenhagyta.

A bíróságok azzal indokolták döntésüket, hogy a csődegyezségben foglaltakra és a V. Kft. teljesítésére (8.490.015 forint) tekintettel a végrehajtásban érvényesített követelésből 21.693.691 forint (nem vitatott követelés) megszűnt, az a felperestől már nem követelhető. A fennmaradt 27.426.174 forint követelés nem tartozott a csődegyezség hatálya alá, a felperessel szemben korlátozás nélkül érvényesíthető.

Az alperes hitelezői igényét a csődeljárásban bejelentette, a nyilvántartásba vételi díjat befizette, kifogásában sérelmezte követelése jelentős részének vitatott követelésként besorolását. Kifogására a vagyonfelügyelő nem nyilatkozott, a bíróság a kifogást mint idő előtti elutasította. Az alperes vitatott követelésére a bíróság tartalék képzését nem rendelte el, így az alperesre a megkötött csődegyezség nem terjed ki, mivel a csődegyezség azokra a vitatott követelésekre terjed ki, amelyekre a V. Kft. elleni perindítás folytán tartalékképzést történt. Az alperes nem is volt abban a helyzetben, hogy a vagyonfelügyelő által egyébként meg nem határozott időpontig igazolja a perindítást. A csődeljárásban megkötött kényszeregyezség csak akkor érintette volna a felperest, ha a kényszeregyezség kiterjedt volna az alperesre és ha a kényszeregyezség folytán megszűnt volna a V. Kft. kötelezettsége.

Az alperes követelését a V. Kft.-vel szemben más által indított felszámolási eljárásban érvényesítheti - helyesen: bejelentheti -, ez nem mentesíti a felperest készfizető kezési kötelezettségének teljesítése alól.

A másodfokú bíróság kifejtette továbbá: azon ítéleti megállapítást, mely szerint az alperesre a megkötött csődegyezség nem terjed ki, a felperes nem fellebbezte meg, a másodfokú tárgyaláson ezzel ellentétes nyilatkozata már nem vehető figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem

- [4] A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, elsődlegesen a keresetnek teljes mértékben helyt adó ítélet meghozatala, másodlagosan a végrehajtás 5.210.973 forintra történő korlátozása, harmadlagosan az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása, negyedlegesen a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítása végett - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Hangsúlyozta: az alperes észlelte, hogy észrevételét a vagyonfelügyelő nem bírálta el, azonban a vagyonfelügyelő jogszabálysértő mulasztása miatt nem nyújtott be újabb kifogást, nem próbálta meg kikényszeríteni azt, hogy észrevételét a vagyonfelügyelő elbírálja. Ha ennek az eredménye számára kedvezőtlen, kifogást terjeszthetett volna elő a bíróságnál, kifogását pedig a bíróság érdemben elbírálta volna, ezzel szemben a bíróság időelőttiség miatt hozott elutasító - nem érdemi - végzést. Az alperes tehát nem a jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint járt el, szabályszerűen előterjesztett kifogásának elbírálása esetén lehetőség nyílt volna a V. Kft. tartalékképzésre kötelezésére, vagy az alperes követelésének elismertként történő nyilvántartásba vételére, de mindekre kizárólag az alperes mulasztása miatt nem került sor. Vitathatatlan, hogy önmagában a kifogás előterjesztésének hiánya nem visszaélésszerű joggyakorlás, azonban a mulasztást követő jogérvényesítés, amely során az alperes nincs tekintettel a V. Kft. és a csődegyezség hatálya alá került hitelezők törvényes érdekeire, a csődegyezség jogpolitikai célját hiúsítja meg, ami joggal való visszaélés. Ebből következően az alperes követelésének végrehajtás útján történő érvényesítése is joggal való visszaélésnek minősül.

Hangsúlyozta: vitatott követelés esetében az adós olyan mértékű tartalékot köteles képezni a csődegyezség során, mint ami a hitelezőt akkor illetné meg, ha a követelése „nem vitatottként” kerülne besorolásra, és mivel az alperes nem járt el a Cstv. 12.§ (5) bekezdésében meghatározott eljárási rend szerint, nem kerülhetett sor javára tartalékképzésre. Mulasztása miatt az alperes nem jogosult a tartalékképzés elmaradására hivatkozni, ez saját felróható magatartásának a következménye.

Rámutatott: a másodfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg,

hogy ő nem fellebbezte meg az elsőfokú ítélet megállapítását, amely szerint a tartalékképzés hiányában a megkötött csődegyezség nem terjed ki az alperesre. Fellebbezésében megjelölte, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja, amelyhez elkerülhetetlenül kapcsolódik, hogy az alperes visszaélésszerű joggyakorlása, rosszhiszeműsége, illetve saját felróható magatartása miatt kerülhet ki csupán a csődegyezség hatálya alól, így arra nem hivatkozhat, azaz ténylegesen annak hatálya alatt áll. Ezeket a körülményeket a másodfokú bíróság nem vizsgálta. A fellebbezésében előadottak nem minősülnek tiltott keresetváltoztatásnak, a kereset tartalmát, illetve jogcímét nem érintik.

További érvei szerint a vitatott követelést csak az ilyen követelés érvényesítése iránt indított eredményes eljárás lezárását követően lehet teljesíteni, erre mint készfizető kezes hivatkozhat [rég. Ptk. 273.§ (1) bekezdés], amiből pedig az következik, hogy a vitatott követelés jogerős elbírálásáig az alperes halasztást adott a V. Kft.-nek (egyben a felperesnek is) és a halasztás időtartama nem járt le.

Utalt arra: a csődegyezség hatálya kiterjedt az alperesre, így a csődegyezségben megjelölt 19% mértéket (azaz 5.210.973 forintot) meghaladóan követeléséről lemondott, így az megszűnt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

[5] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Pp. 270.§ (2) bekezdésében, valamint a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

Az adott esetben a jogerős ítéleti döntés nem jogszabálysértő, a Kúria viszont a felülvizsgálati kérelem többirányú érvelése kapcsán az alábbiakra mutat rá:

I. A felülvizsgálati kérelemnek a csődeljárás szabályszerű lefolytatásával, az alperes és a vagyonfelügyelő esetleges mulasztásával kapcsolatos okfejtése annak megalapozottsága esetén sem eredményezhetné a végrehajtás megszüntetését. Egyrészt azért nem, mert a felhozott érvek a végrehajtani kívánt követelés „létre nem jöttét” jelenthetnék [Pp. 369.§ a) pont], ezzel szemben a felperes keresetét a Pp. 369.§ b) és c) pontjaiban foglaltakra alapította és a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt. Másrészt azért sem, mert a végrehajtás

megszüntetése iránti pert tárgyaló bíróság nem vizsgálhatja a csődeljárás szabályszerűségét.

Annak eldöntése, hogy a csődeljárás megfelelt-e a Cstv. előírásainak, a csődeljárás törvényességi felügyeletét ellátó bíróság hatáskörébe tartozik.

II. A Pp. 369.§ b) és c) pontjai alapján a végrehajtás akkor szüntethető meg vagy korlátozható, ha a követelés egészen vagy részben megszűnt, illetve a végrehajtást kérő a teljesítésre halasztást adott és annak időtartama nem járt le.

A rendelkezésre álló iratanyagból megállapítható, hogy az alperes bejelentette a hitelezői igényét a V. Kft. csődeljárása során, de követelése egy részének vitatottá minősítését követően követelését - a vitatott részre vonatkozóan - peres úton nem érvényesítette. Ha a vitatottá minősített hitelezői igény tekintetében a hitelező a jogérvényesítést (perindítást) elmulasztja vagy azt nem igazolja a vagyonfelügyelőnek, az igényt a hitelezői nyilvántartásból törölni kell (Kúria Gfv.X.30.174/2012/7.).

A csődeljárásban bejelentett, de vitatott hitelezői igény esetén - jogerősen jóváhagyott csődegyezség kötésekor - a hitelező részéről a jogérvényesítés elmulasztása azt eredményezi, hogy a követeléssel rendelkező hitelezői minősége a csődeljárásban megszűnik (Kúria Gfv.VII.30.286/2012/12.); a jogérvényesítés elmulasztása e követelésrészre azt jelenti, hogy a hitelező - a Cstv. 20.§ (3) bekezdésében írt kivétellel - a követelését többé nem érvényesítheti.

Annak a kérdésének az eldöntésekor, hogy időben mikor szűnik meg az adóssal szembeni követelés, a Kúria Gfv.VII.30.293/2014/4. számú határozatában kifejtettek szolgálnak kiindulópontként. A határozat szerint a csődegyezség alapján teljesített hitelezői követelés-rész a teljesítés következtében, a csődegyezség folytán elengedett hitelezői követelés-rész pedig akkor és annak folytán szűnik meg, amikor az adós a csődegyezséget minden tekintetben teljesítette valamennyi, a csődegyezség hatálya alá eső hitelezője felé, s ezért a Cstv. 27.§ (2) bekezdés d) pontja, illetve 28.§ (3) bekezdése alapján már nem áll fenn a lehetőség ezen követelés-részek törvény szerinti érvényesítésére.

Erre is figyelemmel a perbeli esetre levonható az a következtetés: az alperes ugyan mulasztott, amikor követelése egy részének vitatottá minősítését követően peres úton nem érvényesítette az igényét, azonban a „be nem jelentettnek” minősülő vitatott követelések a fellépésének időpontjában kötelmi jogi szempontból még nem szűntek meg, a készfizető kezessel szemben érvényesíthetők maradtak. Az alperes 2012. május 3-án - a csődeljárás 2012. május 31-i befejezését megelőzően, illetve azt megelőzően, hogy a főkötelezett (a V. Kft.-vel) szemben megszűnt volna a követelése - a készfizető kezes felperes ellen kezdeményezte a végrehajtást, tehát hamarabb fellépett a készfizető kezessel szemben, mint ahogy a főkötelezett szemben a követelés megszűnt volna, így a

végrehajtás kezdeményezésekor a főkötelezettrel szemben a követelése fennállt, és teljesítés nem történt.

A felperes készfizető kezességet vállalt, amelyből következően ún. sortartási kifogást nem emelhet [régi Ptk. 274.§ (2) bekezdés], közvetlen helytállási kötelezettség terheli, nem követelheti, hogy az alperes a követelést először a V. Kft.-től hajtsa be. Tekintettel arra, hogy az alperes a követelésének megszűnését megelőzően érvényesítette igényét a felperessel, mint készfizető kezessel szemben, ez az igényérvényesítés független attól, hogy a V. Kft. csődeljárása során az alperes követelése egy részének vitatottá minősítését követően igényét a vitatott részre vonatkozóan peres úton nem érvényesítette. Az alperes csak a csődeljárás során mulasztott, a készfizető kezessel szembeni fellépés kapcsán mulasztás nem terheli, s mivel a készfizető kezes elleni végrehajtási eljárás megindításakor a követelés még nem szűnt meg, a Pp. 369.§ b) pontja alapján nincs helye a végrehajtás megszüntetésének.

Tekintve, hogy a készfizető kezes sortartási kifogást nem emelhet, a felperes megalapozottan nem hivatkozhat arra sem, hogy a csődeljárásban vitatott követelés iránt indított per jogerős elbírálásáig az alperes a teljesítésre halasztást adott, ami a Pp. 369.§ c) pontja értelmében indokolná a végrehajtás megszüntetését.

Döntése során a Kúria figyelemmel volt a jogosult által a készfizető kezes ellen a főkötelezettrel szemben bekövetkező jogvesztést megelőzően indított perben a készfizető kezes által előterjeszthető kifogásokról szóló, a Legfelsőbb Bíróság 1/2010. (VII.30.) Polgári jogegységi határozatában foglaltakra. A Kúria az 1/2014. Polgári jogegységi határozatában úgy rendelkezett, hogy az új Ptk. (2013. évi V. törvény) eltérő rendelkezése miatt nem tartja irányadónak a Polgári Kollégium 1/2010. Polgári jogegységi határozatot, de a perbeli jogvita elbírálására a régi Ptk. (1959. évi IV. törvény) alkalmazandó és ebből következően alkalmazni kell az 1/2010. Polgári jogegységi határozatban foglaltakat is.

III. Az iratokból megállapítható, hogy a csődegyezség az alperesre nem terjedt ki, amelyből következően a felperes alappal nem kérhette azt, hogy a bíróság a csődegyezségben meghatározott 19% mértékre korlátozza a végrehajtást.

Mindezek szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján - indokolásbeli kiegészítéssel - hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[6] A csődeljárásban bejelentett, de a vagyonfelügyelő által vitatott

hitelezői igény esetén a hitelező részéről a jogérvényesítés elmulasztása azt eredményezi, hogy a csődeljárásban megszűnik a követeléssel rendelkező hitelezői minősége. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a csődeljárással érintett kötelezett készfizető kezesével szemben az időben – a főkötelezettel szembeni követelés teljes, vagy részleges megszűnése előtt – kezdeményezett közvetlen végrehajtás ne lenne megalapozott. Ezen az alapon a végrehajtás megszüntetése nem indokolt.

Záró rész

[7] A Kúria a Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét. Az alperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, megtérítést igénylő költsége nem merült fel, ezért a Kúriának erről rendelkeznie nem kellett.

A felperes illetékeljegyzési jogban részesült, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) az 59.§ (1) bekezdésében, valamint a 74.§ (3) bekezdésére figyelemmel irányadó, a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (2) bekezdésében foglaltak alapján a lakóhelye szerint illetékes állami adóhatóság felhívására.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. május 25.

Dr. Harter Mária s.k.. Mocsár Attila Zsolt s.k.. Varga Edit s.k.
a tanács elnöke

előadó bíró

bíró